

Snever psykologetikk

Reidar Schei Jessen

psykolog og postdoktor, Universitetet i Oslo

Hedvig Montgomerys refleksjoner over egen praksis i septemberutgavens Etikkpanelet er symptomatisk for psykologprofesjonens hjelpeløse holdning i møte med menneskefiendtlige samfunnstrender.*

Med utgangspunkt i sitt arbeid med reality-TV skriver Montgomery om de negative omkostningene ved å delta i slike programmer. Ifølge Store norske leksikon skyldes utbredelsen av reality-TV først og fremst at sjangeren er billig å produsere sammenlignet med mer ambisiøse dramaproduksjoner (Enli, 2022). Den industrien som Montgomery har gjort det til en del av sitt levebrød å jobbe for, er altså ikke produktet av en tilfeldig samfunnsutvikling, men resultatet av beinhard konkurranse blant TV-selskaper om økt profitt. Dessverre reflekterer hun ikke på noe tidspunkt over sin egen rolle i dette.

Montgomery forteller at hun i sin tid lot seg fascinere av muligheten til å «skape forståelse i et stort system om psykisk helse». Systemet hun viser til, er den internasjonale TV-industrien, hvis fremste mål er å skape profitt. Men hvis de menneskelige konsekvensene av å delta i reality-TV er så negative som Montgomery beskriver i «Etikkpanelet», så fremstår det underlig at hun selv har fortsatt å jobbe for denne industrien.

Montgomerys refleksjoner over egen yrkespraksis gir inntrykk av at hun bare er en nøytral tilbyder av psykologisk kunnskap.

Montgomerys refleksjoner over egen yrkespraksis gir inntrykk av at hun bare er en nøytral tilbyder av psykologisk kunnskap

Denne argumentasjonen minner om det vi hører fra pengesterke tilbydere av private psykologtjenester som Dr. Dropin og Institutt for psykologisk rådgivning, som markedsfører behovet for psykoterapi i stor skala, samtidig som de taper det offentlige helsevesenet for arbeidskraft. Det som imidlertid mangler i slike yrkesetiske betraktninger, er kritiske refleksjoner over hvordan psykologer er med på å støtte opp om menneskefiendtlige samfunnstrender, i Montgomerys tilfelle at hun bidrar til å legitimere en profittdrevet industri som ifølge henne selv har store menneskelige omkostninger.

Montgomery skriver videre at oppdragene for reality-TV ble «tvunget» på henne «av en venninne». Med mindre Montgomerys venninne er oppsiktsvekkende dominerende, vitner denne refleksjonen om en særdeles passiv holdning når det kommer til valg av arbeidsoppgaver som psykolog. Hvis innlegget er representativt for psykologprofesjonens etiske bevissthet, så er vi nødt til å utvide vår forståelse av hva yrkesetikk for psykologer innebærer. Vi må utvikle analyser som gjør det mulig å se hvilken rolle våre ulike arbeidsoppgaver spiller i samfunnsutviklingen.

Det er ikke gitt at psykologisk kunnskap alltid er oppskriften på å reparere ethvert problem i samfunnet (Madsen, 2017). Montgomerys selvgransking vitner om at psykologer med gode intensjoner kan mislykkes i sine forsøk på å endre menneskefiendtlige systemer. Når dette skjer, bør vi bruke vår makt som yrkesgruppe til å kritisere systemet. Vi bør i alle fall ikke først legitimere det, for deretter å tjene penger på å reparere ofrene for det.

* Her kan du lese Hedvig Montgomerys svar på kritikken:

Referanser

Enli, G. (2022, 11. august). Reality-TV. I *Store norske leksikon*. <https://snl.no/reality-TV>

Madsen, O. J. (2017). *Den terapeutiske kultur*. Universitetsforlaget.